

โครงการ

เรื่อง การสกัดแปงจากเมล็ดขนุนเพื่อพัฒนาเป็นพลาสติกชีวภาพ

จัดทำโดย

1. เด็กชายวชิรพล อมรโรจน์วรวุฒิ เลขที่ 8 ชั้น ม.2/10
2. เด็กหญิงกัญญาภัทร กมล เลขที่ 11 ชั้น ม.2/10
3. เด็กหญิงธนัชพร สุขประเสริฐ เลขที่ 22 ชั้น ม.2/10

ครูที่ปรึกษา

คุณครู ณัฐวุฒิ หารไชย

โครงการนี้เป็นส่วนหนึ่งของวิชาวิทยาศาสตร์โครงการ ว22211

ปีการศึกษา2563

โรงเรียนสตรีสิริเกศ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28

เกี่ยวกับโครงการ

เรื่อง การสกัดแป้งจากเมล็ดขนุนเพื่อพัฒนาเป็นพลาสติกชีวภาพ

กลุ่มสาระการเรียนรู้ วิทยาศาสตร์

ผู้จัดทำ

1. เด็กชายวชิรพล อมรโรจน์วรวุฒิ เลขที่ 8 ชั้น ม.2/10
2. เด็กหญิงกัญญาภัทร กมล เลขที่ 11 ชั้น ม.2/10
3. เด็กหญิงธนัชพร สุขประเสริฐ เลขที่ 22 ชั้น ม.2/10

ครูที่ปรึกษา 1. คุณครู ณิชวุฒิ หารไชย

สถานศึกษา โรงเรียนสตรีสิริเกศ

ปีการศึกษา 2563

กิตติประกาศ

โครงการเรื่องนี้จัดทำขึ้นเพื่อนำเมล็ดขนุนมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด โครงการนี้เป็น

โครงการวิทยาศาสตร์ซึ่งจัดทำเพื่อศึกษาเกี่ยวกับการนำเมล็ดขนุนให้เกิดประโยชน์ เพื่อที่จะสามารถนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยคณะผู้จัดทำได้ออกศึกษาค้นคว้าจากอินเทอร์เน็ตและจากหนังสือ

คณะผู้จัดทำได้ความรู้เรื่องการนำเมล็ดขนุนไปทำพลาสติกชีวภาพจึงได้จัดทำโครงการเรื่องนี้ขึ้นมา

โดยหวังเป็นอย่างยิ่งว่ารายงานเล่มนี้จะมีประโยชน์ต่อผู้ที่คิดจะศึกษาการนำเมล็ดขนุนไปทำพลาสติกชีวภาพ ไม่มากก็น้อย

คณะผู้จัดทำ

บทคัดย่อ

โครงการเรื่องการสกัดแป้งจากเมล็ดขนุนเพื่อพัฒนาเป็นพลาสติกชีวภาพ มีวัตถุประสงค์เพื่อ

1. เพื่อศึกษาวิธีการทำแป้งฟลาวจากเมล็ดขนุนในรูปแบบต่างๆ
2. เพื่อศึกษาการทำแป้งสตาร์ชจากเมล็ดขนุนให้บริสุทธิ์
3. ศึกษาอัตราส่วนของแป้งเมล็ดขนุนต่อกลีเซอรินที่เหมาะสมในการทำพลาสติกชีวภาพ

โครงการเรื่องการสกัดแป้งจากเมล็ดขนุนเพื่อพัฒนาได้ทดลองการทำแป้งจากเมล็ดขนุนแล้วนำไปทำเป็นพลาสติกชีวภาพจากนั้นศึกษาว่าการทดลองใดได้ผลการทดลองที่ดีที่สุด ซึ่งแบบที่1มีวิธีการทำคือ นำเมล็ดมาหั่นแล้วนำไปอบ จากนั้นปั่นทั้งหมด10รอบจนละเอียด แบบที่2 มีวิธีการทำคือ นำเมล็ดขนุนมาหั่น จากนั้นนำไปบดทั้งหมด8รอบแล้วนำไปอบแล้วหลังจากนั้นนำไปบดอีก2รอบ แบบที่3วิธีการทำคือ นำเมล็ดขนุนที่หั่นแล้วไปแช่ในสารละลายกรดออกซาลิกความเข้มข้น 1.5% 10นาที แล้วนำมาบด8รอบจากนั้นนำไปอบแล้วหลังจากนั้นนำไปบดอีก2รอบ จากการทดลองทั้ง3แบบ คณะผู้จัดทำได้ทราบว่าวิธีที่3คือวิธีที่สามารถนำไปทำเป็นพลาสติกชีวภาพได้มีประสิทธิภาพมากที่สุด

สารบัญ

เกี่ยวกับโครงการ	ก
กิตติประกาศ.....	ข
บทคัดย่อ.....	ค
สารบัญ	ง-จ
ที่มาและความสำคัญของโครงการ	1
วัตถุประสงค์.....	1
ขอบเขตการทดลอง	1
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	2
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับโครงการ	3
1. ขนุน.....	3
2. แป้ง.....	4
2.1 ชนิดของแป้ง	5
2.2 วิธีการทำแป้งให้บริสุทธิ์.....	5
3. พลาสติคชีวภาพที่ทำจากแป้ง.....	6
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	6
บทที่ 3 อุปกรณ์และวิธีการทดลอง.....	8
1.วัสดุอุปกรณ์และสารเคมี.....	8
2. ขั้นตอนและวิธีการทดลอง.....	8
3. การวิเคราะห์ข้อมูลการทดลอง.....	10
บทที่ 4 ผลการทดลอง.....	11
ตอนที่ 1. การศึกษาวิธีการทำแป้งฟลาวจากเมล็ดขนุน	11
ตอนที่ 2. การศึกษาวิธีการทำแป้งสตาร์ชจากเมล็ดขนุน	12
ตอนที่ 3. ศึกษาอัตราส่วนของแป้งเมล็ดขนุนต่อกลีเซอรินที่เหมาะสมในการทำพลาสติคชีวภาพ.....	13
บทที่ 5 สรุปและอภิปรายผลการทดลอง.....	14
ข้อเสนอแนะในการพัฒนาโครงการครั้งต่อไป	15

บรรณานุกรม	16
ภาคผนวก	16

บทที่1 บทนำ

ที่มาและความสำคัญของโครงการ

เนื่องจากในหน้าที่ขนุนออกจะมีการกินขนุนเพิ่มมากขึ้นและแน่นอนว่าเมล็ดจะถูกทิ้งเพิ่มมากขึ้นซึ่งเมล็ดขนุนเหล่านี้ค่อนข้างย่อยสลายไปได้ยากซึ่งอาจจะทำให้เกิดปัญหาขยะในชุมชนได้ ซึ่งในหนึ่งผลของขนุนนั้นมีหลายเมล็ดซึ่งเมล็ดอย่างน้อยที่สุดในหนึ่งผลนั้นมีประมาณ30เมล็ด ทั้งนี้ไม่ว่าทุกบ้านนั้นจะทิ้งเมล็ดขนุนเสมอไปบ้างครอบครัวอาจจะมีการนำเมล็ดขนุนไปทำให้เกิดประโยชน์ในทางอื่นๆ ซึ่งคณะผู้จัดทำจึงคิดที่จะนำเอาเมล็ดขนุนมาของบ้างครอบครัวที่คิดจะทิ้งเมล็ดขนุนจะนำมาทำให้เกิดประโยชน์โดยแปรรูปเมล็ดขนุนให้เป็นพลาสติกชีวภาพ

โดยพลาสติกชีวภาพที่คณะผู้จัดทำจะจัดทำขึ้นมาจะสามารถย่อยสลายได้ง่ายกว่าพลาสติกทั่วไป

ซึ่งคณะผู้จัดทำได้ศึกษาเมล็ดขนุนมีคาร์โบไฮเดรตองค์ประกอบมากที่สุดซึ่งเหมาะแก่การสกัดแป้งจากเมล็ดขนุนในรูปแบบต่างๆเพื่อใช้แป้งที่ได้ไปใช้ประโยชน์เป็นสารตั้งต้นในการพัฒนาเป็นพลาสติกชีวภาพ และศึกษาอัตราส่วนของกลีเซอริน ที่เหมาะสมในการทำพลาสติกชีวภาพจากแป้งเมล็ดขนุน

แน่นอนว่าคณะผู้จัดทำนั้นคิดที่อยากจะทำให้เมล็ดขนุนเกิดประโยชน์หลังจากคณะผู้จัดทำได้ทำการแปรรูปเมล็ดขนุนในกระบวนการต่างๆให้เกิดเป็นพลาสติกชีวภาพแล้วทางผู้คณะผู้จัดทำจะทำการนำพลาสติกชีวภาพนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อครอบครัวหรือชุมชนให้มากที่สุด

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาและดำเนินการสกัดแป้งจากเมล็ดขนุนเพื่อพัฒนาเป็นพลาสติกชีวภาพ
2. เพื่อศึกษาวิธีการทำแป้งฟลาวจากเมล็ดขนุนในรูปแบบต่างๆ
3. เพื่อศึกษาการทำแป้งสตาร์ชจากเมล็ดขนุนให้บริสุทธิ์
4. ศึกษาอัตราส่วนของแป้งเมล็ดขนุนต่อกลีเซอรินที่เหมาะสมในการทำพลาสติกชีวภาพ

ขอบเขตการทดลอง

1วิธีการทำแป้งจากเมล็ดขนุนในรูปแบบต่างๆ มี 3 แบบ คือ

- วิธีที่ 1 หั่นแล้วอบแห้งแล้วปั่น
- วิธีที่ 2 หั่นแล้วบดละเอียดค่อนำไปอบแห้ง
- วิธีที่ 3 หั่นแช่ในกรดออกซาลิก บดละเอียด แล้วค่อนำไปอบแห้งหั่นแล้วบดละเอียดค่อนำไปอบแห้ง

2. การทำพลาสติกชีวภาพจากแป้งเมล็ดขนุน เป็นการศึกษาข้อมูลพื้นฐานเบื้องต้นเท่านั้น ยังไม่สามารถทำเป็นพลาสติกเพื่อใช้จริงได้

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. รู้จักนำวัสดุที่มีอยู่ในธรรมชาติและในท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์
2. แป้งจากเมล็ดขนุนที่สกัดได้มีคุณภาพดีสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง
3. สามารถทำพลาสติกชีวภาพจากแป้งเมล็ดขนุนด้วยวิธีที่ง่ายและใช้วัสดุจากธรรมชาติ
4. อาจจะเป็นแนวทางนำความรู้และทักษะกระบวนการที่ได้ไปพัฒนาผลิตภัณฑ์แปรรูปจากเมล็ดขนุน
5. ได้ศึกษาและสามารถดำเนินการสร้างการสกัดแป้งจากเมล็ดขนุนเพื่อพัฒนาเป็นพลาสติกชีวภาพ

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับโครงการ

1. ขนุน

1.1 ลักษณะทั่วไปของขนุน

◇ เป็นไม้ยืนต้น สูงประมาณ 8-15 ซม. มียางขาวทั้งต้น ไม้เนื้ออ่อนแกนสีเหลือง

◇ ใบรูปร่างกลมรี เนื้อในเหนียวและหนา ปลายใบแหลมยาวใบสีเขียวเรียบเป็นมัน

◇ ดอกออกเป็นช่อดอกตัวเมียและตัวผู้จะอยู่บนต้นเดียวกัน ช่อดอกตัวผู้ จะออกที่โคนกิ่งลำต้น ง่ามใบ ลักษณะของดอกเป็นแท่งยาวประมาณ 2.5 ซม. ช่อดอกตัวเมียเป็นแท่งกลมออกจากลำต้นก้านขนานใหญ่

ดอกตัวผู้มีกลิ่นหอมคล้ายสำหล้า

◇ ผล เป็นผลรวม ผลกลมและยาวขนาดใหญ่ หนัก 10-60 กิโลกรัม ในหนึ่งผลใหญ่จะมีผลย่อยหลายผล

(เรียงยาว) เมล็ดกลมรี เนื้อหุ้มเมล็ดสีเหลือง ถ้าสุกมีกลิ่นหอม เปลือกหุ้มเมล็ดบาง รับประทานได้

(กัญจนา ตีวิเศษ และคณะ, 2548, 32)

◇ แก่นไม้ขนุน เรียกว่า กรัก ใช้ย้อมผ้าจีวรพระ เวลาขย้อม ให้เติมสารส้มลงไป จะทำให้สีไม่ตก ถ้าผสมขมิ้น

จะให้สีเข้มขึ้น ต้มผสมครามจะให้สีเขียว สารที่ทำให้เกิดสี คือ Morin & Cyanomaclurin

◇ ปลุกเป็นอาหาร และทำสีย้อม ขยายพันธุ์ด้วยเมล็ด

◇ คติความเชื่อเกี่ยวกับขนุนคนไทยนิยมปลุกขนุนไว้บริเวณหลังบ้านเพราะเชื่อว่าเป็นไม้มงคลที่จะนำโชคลาภมาให้แก่เจ้าของบ้านมีคนคอยช่วยเหลือจนเจือจะทำให้มีสิ่งที่ดีคอยอุดหนุนจนเจือให้แก่คนในครอบครัวตลอด

ทั้งปีนิยมนำใบขนุนรองในหลุมเสามงคลหรือเสาเอกของบ้านเชื่อว่าทำให้เจ้าของบ้านมีคนมาอุดหนุนจนเจือและถ้านำไม้ขนุนมาแกะสลักเป็นพระพุทธรูปไม้ แล้วนำไปถวายวัด ผู้นั้นจะมีความมั่งคั่ง

(วุฒิ วุฒิธรรมเวช, 2540, 122)

1.2 องค์ประกอบในขนุน

◇ เมล็ดขนุน 100 กรัม มีคุณค่าทางโภชนาการให้พลังงาน 153 แคลอรี โปรตีน 5.5 กรัม ไขมัน 0.2 กรัม คาร์โบไฮเดรต 32.2 กรัม และยังมีธาตุเหล็ก ฟอสฟอรัส และวิตามินบี1 เป็นองค์ประกอบ

◇ เส้นใยอาหารมี แคลเซียม ฟอสฟอรัส วิตามินซี

◇ เนื้อในเมล็ดตรสมัน บำรุงน้ำนม บำรุงกำลัง ต้องต้มหรือเผาให้สุกก่อนรับประทาน เป็นอาหารที่มีแป้งมาก

◇ ผลอ่อน แก้อาการท้องเสีย ส่วนเนื้อสุกเป็นยาระบายอ่อนๆ

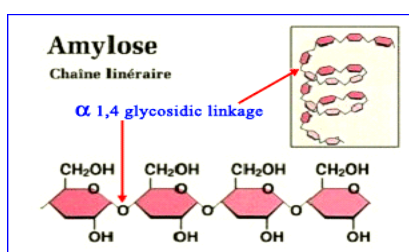
(ผักพื้นบ้านอาหารไทย, 2548, 182)

2. แป้ง

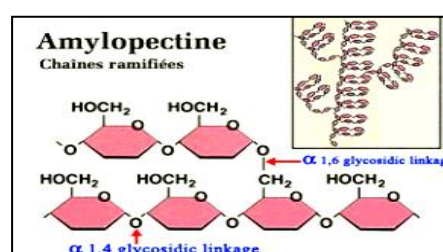
◇ แป้งที่พบในธรรมชาติจะพบอยู่ในรูปเม็ดแป้งขนาด 1-100 ไมครอน มีขนาดรูปร่าง และลักษณะแตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับชนิดของแป้งนั้นๆ

◇ โดยทั่วๆ ไปเม็ดแป้ง (starch granule) ประกอบด้วยโมเลกุลของแป้งเป็นองค์ประกอบหลัก นอกจากนี้ยังมี โปรตีน ไขมัน ฟอสฟอรัส สารอินทรีย์อื่นๆ และน้ำในปริมาณที่แตกต่างกันขึ้นกับชนิดของพืช

◇ แป้งเป็นโพลิเมอร์ของกลูโคสที่มีขนาดโมเลกุลใหญ่ โมเลกุลแป้งแบ่งออกเป็น 2 ชนิดหลักๆ ตามขนาดโมเลกุลและลักษณะการจัดเรียงตัว คือ อะไมโลสซึ่งมีขนาดเล็กไม่มีกิ่งก้าน และอะไมโลเพกตินซึ่งมีขนาดใหญ่ และมีกิ่งก้านสาขามากมาย

โครงสร้างอะไมโลส

โครงสร้างอะไมโลเพกติน

◇ อะไมโลสและอะไมโลเพกตินมีคุณสมบัติที่ต่างกัน

* อะไมโลส ละลายน้ำได้น้อยกว่า เมื่อต้มในน้ำจะมีความข้นหนืดน้อยให้สีน้ำตาลกับสารละลาย ไอโอดีน ต้มแล้วทิ้งไว้จะจับตัวเป็นวุ้นและแผ่นแข็งได้

* อะไมโลเพกติน ละลายน้ำได้ดีกว่าข้นหนืดมากและใสให้สีม่วงแดงหรือสีน้ำตาลแดงกับสารละลาย ไอโอดีน ไม่จับตัวเป็นวุ้นและแผ่นแข็ง

◇ โดยทั่วไปแป้งจากธัญพืช เช่น แป้งข้าวโพด แป้งสาลี แป้งข้าวฟ่าง มีปริมาณอะไมโลสสูงประมาณ

22-30% ส่วนแป้งจากรากและหัว เช่น แป้งมันสำปะหลัง แป้งมันฝรั่ง แป้งสาकुจะมีปริมาณ

อะไมโลสต่ำกว่าคืออยู่ในช่วง18-24%

◇ โดยอะไมโลสในแป้งแต่ละชนิดจะมีน้ำหนักโมเลกุลที่แตกต่างกันไป

◇ อะไมโลเพคตินมีน้ำหนักโมเลกุลประมาณ 1,000 เท่าของอะไมโลส คือ ประมาณ 107 ถึง 109 ดาลตัน และมีการคั่นตัวต่ำ เนื่องจากอะไมโลเพคตินมีลักษณะโครงสร้างเป็นกิ่ง อะไมโลเพคติน ทำหน้าที่เป็นโครงสร้างหลักของเม็ดแป้ง ดังนั้นเมื่อมีอะไมโลเพคตินเพียงอย่างเดียวจึงยังสามารถรวมตัวเป็นเม็ดแป้งได้ (กล้าณรงค์ ศรีรอด และเกื้อกุล ปิยะจอมขวัญ, 2543)

2.1 ชนิดของแป้ง

1. แป้งสตาร์ช (Starch)

หมายถึงผลิตภัณฑ์ที่ผลิตจากวัตถุดิบทางการเกษตรชนิดต่างๆ เช่น ข้าวเจ้า ข้าวเหนียว

ข้าวสาลี ข้าวฟ่าง ข้าวโพด มันสำปะหลัง มันฝรั่งและมันเทศ เป็นต้น

โดยนำวัตถุดิบมาไม่บดหรือตีจนละเอียดมาก ดังนั้นส่วนประกอบของแป้งฟลาวร์ จึงประกอบด้วยสารอาหารต่างๆที่มีอยู่ในวัตถุดิบดั้งเดิมทั้งหมดคือคาร์โบไฮเดรตโปรตีน ไขมันเส้นใยและแร่ธาตุต่างๆ

2. แป้งฟลาวร์ (Flour)

หมายถึง ผลิตภัณฑ์แป้งที่ผลิตจากวัตถุดิบชนิดต่างๆ

ที่ใช้ในการผลิตแป้งสตาร์ช (Starch) แต่มีกรรมวิธีการผลิตที่แยกเอาส่วนที่เป็นสารอาหารคาร์โบไฮเดรต โดยมีสารอาหารอื่นปะปนมาน้อยที่สุด

ดังนั้นแป้งฟลาวร์ (Flour) จึงประกอบด้วยสารอาหารที่เป็นคาร์โบไฮเดรตเป็นสารอาหารที่เป็นส่วนใหญ่

อย่างไรก็ตามคนไทยนิยมเรียกแป้งฟลาวร์และเรียกแป้งสตาร์ชรวมกันว่า “แป้ง” หรือ “ผลิตภัณฑ์แป้ง”

(อารีย์พร อัมพรรัตน์, 2547 : 36)

2.2 วิธีการทำแป้งให้บริสุทธิ์

◇ การทำแป้งฟลาวร์ (Flour) ในมันเทศ นำหัวมันเทศหั่นเป็นชิ้นเล็กๆ ปั่นให้ละเอียด คั้นน้ำแป้งจนหมดหรือเมื่อผสมน้ำ คั้นจนได้น้ำใส นำน้ำแป้งมาตกตะกอน ผสมน้ำใหม่แล้วตกตะกอนอีก 2-3 ครั้ง ทิ้งน้ำใส นำแป้งไปลดความชื้น โดยการตากแดด หรืออบที่อุณหภูมิ 50 องศาเซลเซียส จนความชื้นเหลือไม่เกิน 14 เปอร์เซ็นต์ หรือการแยกโปรตีน อาจใช้แยกด้วยสารละลายของด่างโซดาไฟหรือโซเดียมไฮดรอกไซด์หลายๆ ครั้งและล้างล้างออกด้วยน้ำ หลังจากนั้นจึงแยกน้ำออกและอบแห้ง

◇ วิธีการทำการทำแป้งฟลาวัวร์ (Flour) โดยทั่วไป จะนำแป้งสตาร์ช (Starch) แช่น้ำเพื่อให้ส่วนของโปรตีนละลายน้ำแล้วเทน้ำทิ้งทำเช่นนี้ 2-3 ครั้ง จนกระทั่งโปรตีนออกมากที่สุด แล้วนำแป้งไปลดความชื้นด้วยการตากหรืออบ ทดสอบการเป็นแป้งฟลาวัวร์ (Flour) โดยนำแป้งที่ได้วิเคราะห์ปริมาณโปรตีน เส้นใย และน้ำมัน พร้อมทั้งนำไปวิเคราะห์ความหนืดแป้ง

◇ วิธีดังกล่าวใช้เวลานานหลายวัน ใช้ปริมาณน้ำมาก จึงควรหาวิธีที่ง่ายใช้เวลาสั้น เพื่อสะดวกในการทำแป้งฟลาวัวร์ (Flour) จำนวนมาก

◇ นอกจากนั้นทำแป้งฟลาวัวร์ (Flour) ด้วยวิธีการต่างๆ พบว่าการแช่แป้งสตาร์ช (Starch) ด้วยน้ำส้มสายชูประมาณ 30 นาทีจะสามารถลดปริมาณโปรตีน ทำให้มีคุณภาพเหมือนแป้งฟลาวัวร์ (Flour) ได้ในเวลาสั้นกว่าการแช่น้ำและสามารถบริโภคได้

3. พลาสติกชีวภาพที่ทำจากแป้ง

◇ ปัจจุบันเทอร์โมพลาสติกที่ทำจากแป้ง หรือที่เรียกว่า "เทอร์โมพลาสติกสตาร์ช" เป็นพลาสติกชีวภาพที่ใช้กันอย่างแพร่หลาย

◇ फिल्मพลาสติกชีวภาพจากแป้งสามารถทำได้ง่ายๆ โดยการทำให้เจลาตินอสแป้งแล้วนำมาหล่อขึ้นรูป (solution casting) และด้วยสมบัติของแป้งบริสุทธิ์ที่สามารถดูดความชื้นได้ จึงเป็นวัสดุที่เหมาะสมสำหรับใช้ผลิตแคปซูลยาในวงการเภสัชกรรม

◇ พลาสติกชีวภาพที่ทำจากแป้งมักมีความเปราะ จึงนิยมเติม

พลาสติกไฮเซอร် เช่น กลีเซอรอล ไกลคอล และซอร์บิทอลเพื่อให้แป้งสามารถผ่านกระบวนการขึ้นรูปแบบเทอร์โมพลาสติกทั่วไปได้ และมักมีการปรับคุณสมบัติของเทอร์โมพลาสติกสตาร์ชที่ได้ให้ตรงกับความต้องการมากขึ้นโดยใช้สารเติมแต่งต่าง ๆ

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

โสภิตา วิชาลคักดิ์กุล(2558) ได้ศึกษาปริมาณกลีเซอรินที่เหมาะสมในการผลิตพลาสติกชีวภาพ โดยแปรปริมาณกลีเซอรินเป็น 5 ระดับ คือ ร้อยละ 0,25,50,75 และ 100 ของน้ำหนักแป้งเม็ดขนุน ทำการวิเคราะห์คุณภาพทางเคมีและทางกายภาพของแผ่นพลาสติกที่ได้ พบว่า ค่าความชื้นและค่าร้อยละการยืดตัวที่จุดขาดของแผ่นพลาสติกชีวภาพจากแป้งเม็ดขนุนเพิ่มมากขึ้นเมื่อปริมาณกลีเซอรินมากขึ้น สำหรับค่าความแข็ง ค่าความต้านทานแรงดึง และค่าความยืดหยุ่นลดลงเมื่อปริมาณกลีเซอรินมากขึ้น สูตรที่มีปริมาณกลีเซอรินร้อยละ 0 ของน้ำหนักแป้งเม็ดขนุนมีค่าความแข็ง ค่าความต้านทานแรงดึง และค่าความยืดหยุ่นสูงสุด สิ่งทดลองที่มีปริมาณกลีเซอรินร้อยละ 50 ของน้ำหนักแป้งเม็ดขนุน มีค่าความแข็งค่าความต้านทานแรงดึง และค่าความยืดหยุ่นรองลงมา แต่จะมีความและแตกหักต่ำ ซึ่งมีความเหมาะสมในการนำมาผลิตเป็นพลาสติกชีวภาพต่อไป

ชญานุช นวมะชิตี และคณะ. 2562. ศึกษาวิธีที่จะทำให้พลาสติกชีวภาพอย่างง่ายและนำมาผสมเข้ากับน้ำยางพาราที่อัตราส่วนน้ำ:น้ำยางพารา ได้แก่ 90:10 80:20 70:30 และนำมาผสมกับแป้ง 3 ชนิด คือ แป้งข้าวโพด แป้งถั่วเขียว แป้งสา쿠 และส่วนประกอบอื่นๆโดยแยกทำแป้งแต่ละชนิด พบว่าพลาสติกชีวภาพแบบง่ายที่ผลิตมาจากแป้งถั่วเขียว อัตราส่วน 80:20 คือมีค่ามอดูลัสของยังเฉลี่ย เท่ากับ 1.0532 ± 0.070451709 MPa ค่าความหนาแน่นเท่ากับ 1.4186 ± 0.119285875 g/cm³ อัตราการดูดซึมน้ำ เท่ากับ 41.17 ± 6.809062588 % และอัตราการย่อยสลาย เท่ากับ 2.25 ± 1.68613 % ซึ่งเมื่อนำมาเทียบแล้วพบว่ามีความสมบัติใกล้เคียงพลาสติก PETมากที่สุด

บทที่ 3

อุปกรณ์และวิธีการทดลอง

1. วัสดุอุปกรณ์และสารเคมี

1.1 วัสดุอุปกรณ์

1. เมล็ดขนุนสด	9. กระจกบดวาง
2. มีด	10. แท่งแก้วคนสาร
3. เขียง	11. จานแก้วเพาะเลี้ยงเชื้อ
4. ตะแกรงร่อนแป้ง	12. ปิเปต
5. เครื่องบดปั่น	13. หลอดหยด
6. ตู้บลมร้อน	14. ซ้อนตักสาร
7. ภาชนะลุมิเนียม	15. ผ้าขาวบาง
8. ปีกเกอร์	16. เต้าไฟฟ้า

1.2 สารเคมี

1. น้ำกลั่น
2. กลีเซอริน
3. สารละลายไบยูเรต
4. โซเดียมคลอไรด์ (NaCl เข้มข้น 0.05 โมล)
5. กรดแอสติค (CH₃COOH เข้มข้น 0.05 โมล)
6. โซเดียมไฮดรอกไซด์ (NaOH เข้มข้น 0.05 โมล)

2. ขั้นตอนและวิธีการทดลอง

ตอนที่ 1. การศึกษาวิธีการทำแป้งฟลาวจากเมล็ดขนุน

1. นำเมล็ดขนุนแช่ในน้ำอุ่นอุณหภูมิ 45 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 10 นาที
แกะเปลือกหุ้มเมล็ดและเยื่อสีน้ำตาลที่หุ้มเมล็ดออกให้เหลือเฉพาะส่วนที่เป็นเอนโดสเปิร์มสีขาว
2. นำมาชั่งให้ได้น้ำหนัก 750 กรัม แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ๆ ละ 250 กรัม นำมา

ศึกษาหากรรมวิธีทำแป้งฟลาวจากเมล็ดขนุนด้วยวิธีการต่างๆดังนี้

วิธีที่ 1 นำเมล็ดขนุน 250 กรัม หั่นให้บาง นำไปอบแห้งในตู้อบลมร้อนที่อุณหภูมิ

50 องศาเซลเซียส เวลา 24 ชั่วโมง นำมาบดป่นให้ละเอียดจำนวน 10 รอบๆละ 20 วินาที

วิธีที่ 2 นำเมล็ดขนุน 250 กรัม หั่นให้บาง นำมาบดป่นจำนวน 8 รอบๆละ 20 วินาที นำไปอบแห้งในตู้อบลมร้อนที่อุณหภูมิ 50 องศาเซลเซียสเวลา 24 ชั่วโมง แล้วนำมาบดป่นอีก จำนวน 2 รอบๆละ 20 วินาที

วิธีที่ 3 นำเมล็ดขนุน 250 กรัม หั่นให้บาง แช่ในสารละลายกรดออกซาลิกความเข้มข้น 1.5% ปริมาตร 500 มิลลิลิตร เวลา 10 นาที แล้วนำมาบดป่นจำนวน 8 รอบๆ ละ 20 วินาที นำไปอบแห้งในตู้อบลมร้อนที่อุณหภูมิ 50 องศาเซลเซียส เวลา 24 ชั่วโมง แล้วนำมาบดป่นอีก จำนวน 2 รอบๆละ 20 วินาที

3. นำแป้งเมล็ดขนุนทั้ง 3 วิธี สังเกตสี กลิ่น คำนวณหาร้อยละของความชื้น แล้วร่อนด้วยตระแกรงร่อนแป้งขนาด 100 เมท (Mesh) เพื่อแยกเอาส่วนที่เป็น แป้งฟลาว แล้วนำไปอบอีกรอบจนทุกวิธีมีความชื้น 10 % ซึ่งน้ำหนักเปรียบเทียบปริมาณแป้งที่ได้ เลือกเอาวิธีการที่เหมาะสมที่สุดไปทำการทดลองตอนที่ 2 (ทำการทดลอง 3 ซ้ำ)

ตอนที่ 2. การศึกษาวิธีการทำแป้งสตาร์ชจากเมล็ดขนุน

1. ชั่งแป้งฟลาวจากเมล็ดขนุนที่ได้จากขั้นตอนที่ 2 ใส่ ปีกเกอร์ จำนวน 4 ใบ ใบละ 50 กรัม แล้วเติมสารละลาย เพื่อสกัดโปรตีนออกจากแป้งฟลาวลงในปีกเกอร์แต่ละใบที่แตกต่างกันดังนี้

ใบที่ 1 น้ำกลั่น

ใบที่ 2 เติม NaCl 0.05 โมล

ใบที่ 3 เติม NaOH 0.05 โมล

ใบที่ 4 เติม CH₃COOH 0.05 โมล

โดยปริมาตรของสารละลายอย่างละ 250 มิลลิลิตร

2. ปิดด้วยกระดาษฟอยด์ ตั้งทิ้งไว้ 6 ชั่วโมง กรองด้วยผ้าขาวใช้น้ำกลั่นปริมาตร 250 มิลลิลิตร เทผ่านคั้นเอาส่วนแป้ง ผสมน้ำใหม่ทำงานครบ 4 รอบ ปริมาตรน้ำกลั่นรวม 1,000 มิลลิลิตรจนได้น้ำใส นำน้ำแป้งมาตกตะกอนโดยตั้งทิ้งไว้ 12 ชั่วโมง รินเอาน้ำใสทิ้ง และนำบางส่วนของน้ำใส ใส่หลอดทดลองปริมาตร 5 มิลลิลิตร เติมสารละลายไบยูเรตปริมาตร 5 มิลลิลิตร เขย่าแล้วตั้งไว้ 10 นาที เปรียบเทียบกับน้ำกลั่นที่เติมสารละลายไบยูเรตเพื่อทดสอบหาโปรตีน (ทำการทดลอง 3 ซ้ำ)

3. นำแป้งส่วนที่ตักตะกอน เข้าตู้อบลมร้อนที่อุณหภูมิ 50 องศาเซลเซียส เวลา 12 ชั่วโมง เพื่อลดความชื้น จนได้แป้งสตาร์ชแห้งสนิท ชั่งน้ำหนักแป้งที่ได้ เก็บไว้เป็นสารตั้งต้นในการทำพลาสติกชีวภาพในขั้นตอนที่ 3ต่อไป

ตอนที่ 3. ศึกษาอัตราส่วนของแป้งเมล็ดขนุนต่อกลีเซอรินที่เหมาะสมในการทำพลาสติกชีวภาพ

1. เตรียมปิกเจอร์ทั้ง 5 ใบ ชั่งแป้งสตาร์ชจากเมล็ดขนุน 5 กรัม เติมน้ำกลั่น 60 มิลลิลิตร เพื่อให้ได้แป้งเมล็ดขนุนกับน้ำกลั่น ในอัตราส่วน 1:12 โดยน้ำหนักต่อปริมาตร
2. ตวงกลีเซอรินต่อน้ำหนักแป้ง ในอัตราส่วน 1:1, 1:2, 1:3, 1:4
3. เติมกลีเซอรินลงในปิกเจอร์ทั้ง 4 ใบ ในอัตราส่วนที่แตกต่างกันส่วนอีกใบที่ 5 ไม่เติม
4. ใช้แท่งแก้วคนจนสารละลายทั้งหมดเข้ากัน นำไปตั้งไฟเป็นเวลา 15 นาที โดยใช้เตาไฟฟ้าด้วยไฟปานกลาง
5. นำสารที่ผ่านการอุ่นทั้งหมดมาแผ่ให้เป็นแผ่นบาง ในจานแก้วเพาะเลี้ยงเชื้อ แล้วอบในตู้อบลมร้อนที่อุณหภูมิ 60 องศาเซลเซียส นาน 8 ชั่วโมง สังเกตและบันทึกผลลักษณะของพลาสติกชีวภาพที่ได้

3. การวิเคราะห์ข้อมูลการทดลอง

การทดลองตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลจากการสังเกตสี กลิ่น ร้อยละของความชื้นตามสูตรและน้ำหนักของแป้งฟลาว จากเมล็ดขนุนที่ร่อนได้

$$\text{ร้อยละของความชื้นที่หายไป} = \frac{(\text{น้ำหนักเริ่มต้น} - \text{น้ำหนักหลังการอบ}) \times 100}{\text{น้ำหนักเริ่มต้น}}$$

การทดลองตอนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลจากการทดสอบโปรตีนที่ถูกแยกออกมาจากแป้งสตาร์ช ด้วยสารละลายไบยูเรต สังเกตสี การหาปริมาณโดยการนำแป้งที่ผ่านการแยกโปรตีนด้วยสารละลายชนิดต่างๆ แล้วตักตะกอน นำไปอบให้แห้ง ชั่งน้ำหนักที่ได้

การทดลองตอนที่ 3 วิเคราะห์ข้อมูลพลาสติกชีวภาพที่ได้จากการสังเกตการเกาะตัวความยืดหยุ่น

บทที่ 4 ผลการทดลอง

ตอนที่ 1. การศึกษาวิธีการทำแป้งฟลาวจากเมล็ดขนุน

โดยใช้ 3 วิธีการ คือ

วิธีที่ 1 หั่นเมล็ดบางอบแห้ง แล้วนำมาบด

วิธีที่ 2 บดเมล็ดสดแล้วนำไปอบแห้ง วิธีที่ 3 แช่กรดออกซาลิกบดเมล็ดสด

แล้วนำไปอบแห้ง ผลการทดลอง ดังตารางที่ 1 ภาพที่ 1และ2

ภาพที่ 1 ลักษณะของ

แป้งฟลาวที่ได้จากวิธีการต่างๆหลังจากอบแห้ง

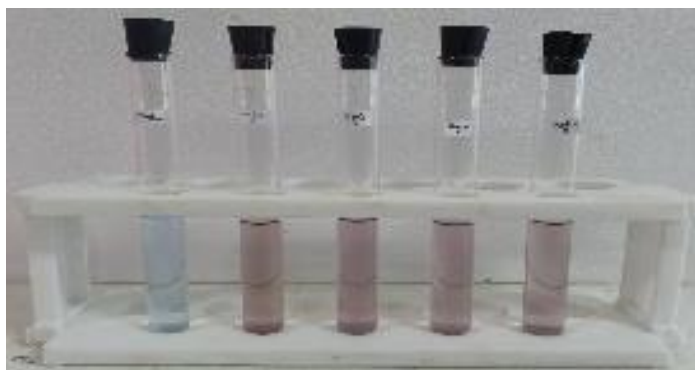
ภาพที่ 2 ลักษณะของแป้งฟลาวที่ได้จากวิธีการต่างๆหลังจากอบแห้งแล้วร้อน

ตารางที่ 1 แสดงน้ำหนักเฉลี่ยของแป้งฟลาวและลักษณะทางกายภาพที่สังเกตเห็น

วิธีการ	น้ำหนักเฉลี่ยของเมล็ดขนุน (กรัม)		น้ำหนักเฉลี่ยของแป้งฟลาวที่ร้อนได้ (กรัม)	ลักษณะทางกายภาพที่สังเกตพบ
	เริ่มต้น	หลังการอบ		
วิธีที่ 1 หั่นบางอบแห้งแล้วจึงนำมาบด	250	80	4	มียางเหนียวเมื่อนำมาบด เมื่ออบแห้ง บดและร้อนได้ยาก มีกลิ่นเหม็นสึคลำ
วิธีที่ 2 บดเมล็ดสด นำไปอบ	250	120	15	มียางเหนียวเวลาบด เมื่ออบแห้ง ร้อนง่าย สีน้ำตาลอ่อน ไม่มีกลิ่นเหม็น
วิธีที่ 3 แช่กรดออกซาลิก บดเมล็ดสด นำไปอบ	250	90	22	ไม่มียางเหนียวเวลาบด เมื่ออบแห้ง ร้อนง่าย แป้งสีขาวนวล ไม่มีกลิ่นเหม็น

ตอนที่ 2. การศึกษาวิธีการทำแป้งสตาร์ชจากเมล็ดขนุน

โดยการรินน้ำใสที่ได้จากการแช่แป้งฟลาวด้วยสารละลายที่แตกต่างกัน 4 ชนิด คือ น้ำกลั่น โซเดียมคลอไรด์ โซเดียมไฮดรอกไซด์ และกรดแอสติค ใส่หลอดทดลองเติมสารละลายไบยูเรต เพื่อทดสอบการแยกโปรตีนออกจากแป้งฟลาวเพื่อทำเป็น แป้งสตาร์ช ผลการทดลอง ดังภาพที่ 3

ภาพที่ 3 แสดงลักษณะของสารละลายไบยูเรตที่ทำปฏิกิริยากับสารละลายที่ได้จากการแช่แป้งฟลาวของสารละลาย 4 ชนิด

จากผลการทดลองพบว่าสารละลาย 4 ชนิด ทั้งน้ำกลั่น,

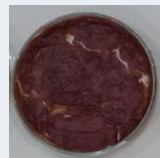

NaCl , NaOH และกรดแอสติค ที่ใช้ในการสกัดโปรตีนจากแป้งฟลาว เพื่อทำแป้งสตาร์ช สามารถเปลี่ยนสีของสารละลายไบยูเรตจากสีฟ้าเป็นสีม่วง แสดงว่าสารละลายทั้ง 4 ชนิด ช่วยแยกโปรตีนออกจากแป้งฟลาวได้ ทำให้ได้แป้งสตาร์ชที่บริสุทธิ์ขึ้น

ตอนที่ 3. ศึกษาอัตราส่วนของแป้งเมล็ดขนุนต่อกลีเซอรินที่เหมาะสมในการทำพลาสติกชีวภาพ

การทดลองครั้งนี้ใช้แป้งจากเมล็ดขนุน 5 กรัม และน้ำกลั่น 60 มิลลิลิตร ใช้ปริมาณกลีเซอริน

ที่ต่างกัันคือ 5,10,15,20 มิลลิลิตร และไม่เติมกลีเซอริน ได้ผลการทดลองดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงปริมาณแป้งเมล็ดขนุนต่อกลีเซอรินที่เหมาะสมต่อการเกาะตัวเป็นแผ่นพลาสติกชีวภาพ

ปริมาณแป้ง(กรัม)/ปริมาณกลีเซอริน (มิลลิลิตร)	แผ่นพลาสติกที่เกิดขึ้น	ลักษณะการเกาะตัวเป็นแผ่น
5กรัม:0มิลลิลิตร 1:0		- เป็นแผ่นแห้ง เกาะตัวได้บ้าง ยืดหยุ่นได้เล็กน้อย - มีสีน้ำตาล
5กรัม:5มิลลิลิตร 1:1		- เป็นแผ่นแห้ง เกาะตัวได้ค่อนข้างดี ยืดหยุ่นได้ค่อนข้างดี - มีสีน้ำตาล
5กรัม:10มิลลิลิตร 1:2		- เป็นแผ่นเหนียวเล็กน้อย เกาะตัวได้ดี ยืดหยุ่นได้ดี - มีสีน้ำตาล
5กรัม:15มิลลิลิตร 1:3		- เป็นแผ่นเหนียว เกาะตัวได้ดี ยืดหยุ่นได้ดี - มีสีน้ำตาล
5กรัม:20มิลลิลิตร 1:4		- เป็นแผ่นเหนียวขึ้น เกาะตัวได้ดี ยืดหยุ่นได้ดี - มีสีน้ำตาลเข้ม

บทที่ 5 สรุปและอภิปรายผลการทดลอง

1. การศึกษาวิธีการทำแป้งฟลาวจากเมล็ดขนุน โดยใช้ 3 วิธีการ คือ วิธีที่ 1 หั่นเมล็ดบางอบแห้ง แล้วนำมาบด

วิธีที่ 2 บดเมล็ดสดแล้วนำไปอบแห้ง

วิธีที่ 3 แช่กรดออกซาลิก บดเมล็ดสด แล้วนำไปอบแห้ง

พบว่าวิธีที่ 3 เป็นวิธีการที่ดีที่สุด เนื่องจากได้น้ำหนักเฉลี่ยของแป้งฟลาวที่ร้อนได้มีมากที่สุด เนื้อแป้งมีสีขาวนวล ร่อนง่าย และเวลาบดละเอียดก่อนที่จะนำมาอบ บดง่ายไม่เหนียวเนื่องจากกรดออกซาลิกช่วยล้างยางเหนียวและทำให้เมล็ดขนุนมีสีขาวขึ้น

2. การศึกษาวิธีการทำแป้งสตาร์ชจากแป้งฟลาวเมล็ดขนุน โดยเติมสารละลายเพื่อแยกโปรตีนออกจากแป้งฟลาวที่แตกต่างกัน 4 ชนิด คือ น้ำกลั่น โซเดียมคลอไรด์ โซเดียมไฮดรอกไซด์ และกรดแอสติค รินน้ำใสมาทดสอบกับสารละลายไบยูเรต ผลการทดลองพบว่า ทุกชุดการทดลองทำปฏิกิริยาเปลี่ยนจากสีฟ้าเป็นสีม่วงอ่อน เนื่องจากมีโปรตีน แต่ไม่สามารถระบุได้ว่าสกัดโปรตีนได้มากน้อยต่างกันเท่าใด เนื่องจากการสังเกตด้วยสายตา
3. ศึกษาอัตราส่วนของแป้งเมล็ดขนุนต่อกลีเซอรินที่เหมาะสมในการทำพลาสติกชีวภาพ การทดลองครั้งนี้ใช้ แป้งจากเมล็ดขนุน 5 กรัม และน้ำกลั่น 60 มิลลิลิตร ใช้ปริมาณกลีเซอริน ที่แตกต่างกันคือ 5,10,15,20 มิลลิลิตร และไม่เติมกลีเซอริน ซึ่งผลการทดลองที่ได้ไม่ค่อยชัดเจนแยกความแตกต่างไม่ค่อยได้

ข้อเสนอแนะในการพัฒนาโครงการครั้งต่อไป

1. การทดลองครั้งต่อไปควรจะลองศึกษาคุณสมบัติของแป้งจากเมล็ดขนุนเปรียบเทียบกับแป้งชนิดอื่น เช่น แป้งข้าวโพด แป้งสาลี
2. การทดลองครั้งต่อไปถ้าจะนำแป้งจากเมล็ดขนุนมาทำพลาสติกชีวภาพ ควรจะหาวิธีการที่รัดกุมขึ้น มีเกณฑ์การวัดที่ชัดเจนและหลากหลาย เพื่อให้การทดลองประสบความสำเร็จ และหาวิธีการเมื่อนำมาทำพลาสติกชีวภาพแล้วไม่เป็นสีน้ำตาล

3. เมล็ดขนุนสดมักจะเก็บไว้ได้ไม่นาน เปลี่ยนสี เน่าเสียง่ายและมีปัญหาเรื่องยาง เหมาะที่จะแกะจากเมล็ดแล้วนำมาทำการทดลองทันที

บรรณานุกรม

กัญจนา ติวีเศษ และคณะ. (2548). ผักพื้นบ้านภาคเหนือ. พิมพ์ครั้งที่ 2.
นนทบุรี: ศูนย์พัฒนาตำราการแพทย์แผนไทย.

กล้าณรงค์ ศรีรอด และเกื้อกุล ปิยะจอมขวัญ. (2543) เทคโนโลยีของแป้ง.
พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

จารุวรรณ บางแวก. (2545). การเตรียมแป้งกล้วยัดดแปรโซเดียมคาร์บอกซี
เมทิลเพื่อใช้ในทางเภสัชกรรม. รายงานการวิจัย, กรมวิชาการเกษตร.

ผักพื้นบ้าน อาหารไทย. (2548). กรุงเทพฯ: แสงแดด.

วุฒิ วุฒิธรรมเวช. (2540). สารานุกรมสมุนไพร: รวมหลักเภสัชกรรมไทย.
กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.

ศรีสมร คงพันธุ์. แป้ง แหล่งที่มาและการใช้ประโยชน์ต่างๆ. ไทยเกษตรศาสตร์.

(ออนไลน์) จากเว็บไซต์ <http://www.thaikasetsart.com/>. เข้าถึงเมื่อวันที่ 16 สิงหาคม 2563.

อารีย์พร อัมพรรัตน์. (2547). โดนัทเค้กจากแป้งฟลาวมันสำปะหลัง

ผสมงาดำ. วิทยานิพนธ์คหกรรมศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ภาคผนวก

ภาพที่ 4 แกะเมล็ดขนุนออกจากเนื้อ

ภาพที่ 5 หั่น

เมล็ดขนุนให้ชิ้นเล็กลง

ภาพที่ 6

ลักษณะของเมล็ดขนุนที่แช่ในกรดออกซาลิก

ภาพที่ 7 บดป่น

ให้ละเอียด

เมล็ดขนุน

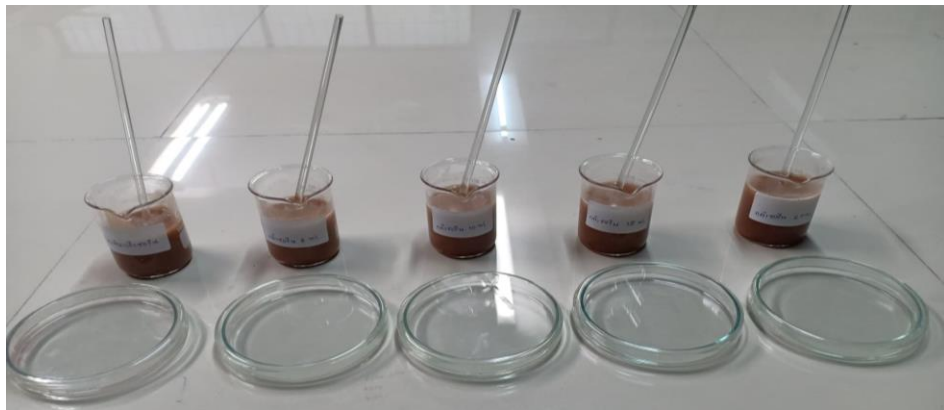
ภาพที่ 8 นำเมล็ดขนุนที่บดละเอียดเข้าตู้อบลมร้อน

ภาพที่ 9 แบ่งผสมน้ำกลั่นและกลีเซอรินในอัตราส่วนที่แตกต่างกันก่อนนำไปอุ่น

ภาพที่ 10 แป้งผสมน้ำกลั่นและกลีเซอรินในอัตราส่วนที่ต่างกันอุ่นในเตาไฟฟ้าเวลา 15 นาที

ภาพที่ 11 แป้งผสมน้ำกลั่นและกลีเซอรินในอัตราส่วนที่ต่างกัน

อุ่นแล้วเตรียมเทใส่จานแก้ว

ภาพที่ 12 แป้งเมล็ดขนุนผสมน้ำกลั่นและกลีเซอรินอุ่นแล้วเทใส่ จานแก้วเพื่อทำพลาสติกชีวภาพ

ภาพที่ 13 นำจานแก้วเข้าตู้อบเพื่อทำพลาสติกชีวภาพ